

PATVIRTINTA

Vilniaus Verkių mokyklos-daugiafunkcio
centro l. e. p. direktoriaus 2020 m. spalio 08
d. įsakymu Nr. V-129

KRIZIŲ VALDYMO TVARKA VILNIAUS VERKIŲ MOKYKLOS-DAUGIAFUNKCIAME CENTRE

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo tvarka (toliau – Tvarka) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 29 straipsnio 8 dalies 2 ir 3 punktais ir Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 58 straipsnio 2 dalies 3 punktu bei Krizių valdymo Vilniaus miesto ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigose rekomendacijomis, patvirtintomis Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020m. 08-28 įsakymu Nr. 30-1203/20.

2. Tvarka nustato Vilniaus Verkių mokyklos-daugiafunkcio centro (toliau – Mokykla-daugiafunkcis centras) komandos sudarymą, darbo organizavimą ir bendradarbiavimą su Mokyklos-daugiafunkcio centro VGK, Savivaldybės administracija ir esant poreikiui psichologinės pagalbos teikėju Vilniaus pedagogine psichologine tarnyba (toliau – PPT) krizės Mokykloje-daugiafunkciame centre metu.

3. Krizių valdymo tikslas:

3.1. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą;

3.2. užtikrinti, kad ugdymo procesas Mokykloje-daugiafunkciame centre kuo greičiau grįžtų prie įprastos tvarkos.

4. Krizių valdymo koordinatoriai Mokykloje-daugiafunkciame centre, organizatoriai ir vykdytojai yra Mokyklos-daugiafunkcio centro komanda, kuri bendradarbiauja su VGK, PPT, ar Savivaldybės administracija, o prireikus ir kitomis švietimo ir sveikatos sistemos įstaigomis.

5. Šioje Tvarkoje vartojamos sąvokos:

5.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt;

5.2. **krizė Mokykloje-daugiafunkciame centre** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę Mokyklos-daugiafunkcio centro bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme Mokykloje-daugiafunkciame centre, susišaudymas, gaisras, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas ir kt;

5.3. **krizės valdymas Mokykloje-daugiafunkciame centre** – koordinuoti veiksmai, kuriuos atlieka Mokyklos-daugiafunkcio centro komanda pasitelkus, VGK ir PPT, Savivaldybės administraciją siekiant įveikti krizės sukeltas pasekmes ir teikti Mokyklos-daugiafunkcio centro bendruomenei veiksmingą pagalbą;

5.4. **krizių valdymo komanda Mokykloje-daugiafunkciame centre** – nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų ir auklėtojų atstovai, turintys krizės valdymui reikalingų gebėjimų;

5.5. **krizės valdymo koordinatorius** – paskirtas Mokyklos-daugiafunkcio centro krizių komandos vadovas, arba jo deleguotas žmogus, kuris koordinuoja krizės valdymą Mokykloje-daugiafunkciame centre ir bendradarbiauja su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos, o prireikus ir su psichologinės pagalbos teikėjo įstaigos koordinatoriais. Mokyklos-daugiafunkcio centro koordinatoriumi gali būti skiriamas asmuo, turintis tinkamą kvalifikaciją krizinei situacijai vertinti, įvertinti ir koordinuoti;

5.6. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti;

5.7. **savižudybės krizės prevencija** – veiksmai, kuriuos atlieka Mokyklos-daugiafunkcio centro administracija kartu su psichologu ir socialiniu pedagogu siekiant suteikti reikiamą pagalbą ir užkirsti kelią asmens savižudybei.

II SKYRIUS

KRIZIŲ VALDymo ORGANIZAVIMAS MOKYKLOJE-DAUGIAFUNKCIAME CENTRE

6. Krizės valdymą Mokykloje-daugiafunkciame centre organizuoja Mokyklos-daugiafunkcio centro komanda:

6.1. Mokyklos-daugiafunkcio centro komandos sudėtį tvirtina Mokyklos-daugiafunkcio centro direktorius. Komandą sudaro 5–7 nariai. Komandos vadovas yra Mokyklos-daugiafunkcio centro direktorius, jam negalint atlikti savo funkcijų – jo pavaduotojas (toliau – Komandos vadovas). Mokyklos-daugiafunkcio centro komandą sudaro: Mokyklos-daugiafunkcio centro direktorius, narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir teikimą, narys, atsakingas už komunikaciją, narys, atsakingas už saugumą, ir narys, atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą. Mokyklos-daugiafunkcio centro komandos vadovo, nario, atsakingo už psichologinės pagalbos organizavimą ir teikimą, bei nario, atsakingo už komunikaciją, funkcijas atlieka skirtingi asmenys;

6.2. Mokyklos-daugiafunkcio centro komandos paskirtis krizės metu: įveikti krizės sukeltas problemas, užtikrinti bendruomenei veiksmingos pagalbos teikimą, atkurti įprastą veiklą Mokykloje-daugiafunkciame centre;

6.3. Mokyklos-daugiafunkcio centro komandos funkcijos krizės metu:

6.3.1. nedelsiant įvertinti krizės aplinkybes;

6.3.2. bendradarbiaujant su VGK nustatyti Mokyklos-daugiafunkcio centro komandos darbo organizavimo tvarką, pasiskirstyti funkcijomis, parengti preliminarų krizės valdymo Mokykloje-daugiafunkciame centre planą ir kt.;

6.3.3. informuoti Mokyklos-daugiafunkcio centro steigėją ir psichologinės pagalbos teikėją (-us) apie krizinę situaciją, o prireikus kreiptis į psichologinės pagalbos teikėją (-us) dėl pagalbos;

6.3.4. su psichologinės pagalbos teikėju (jei yra pasitelktas) peržiūrėti preliminarų krizės valdymo veiksmų planą pritaikant jį esamai krizės situacijai ir įvertinti Mokyklos-daugiafunkcio centro turimus vidinius psichologinei pagalbai reikalingus resursus;

6.3.5. parengtą krizės valdymo Mokyklos-daugiafunkcio centro planą ne vėliau kaip per 12 valandų nuo krizės identifikavimo pateikti Savivaldybės krizės valdymo koordinatoriui;

6.4. plane turi būti numatomi šie veiksmai:

6.4.1. kreiptis pagalbos į teritorinės policijos įstaigą, medicinos įstaigas, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus miesto vaiko teisių apsaugos skyrių ir kitas institucijas (pagal poreikius);

6.4.2. parengti informaciją apie krizę Mokyklos-daugiafunkcio centro bendruomenei ir/ar žiniasklaidai:

6.4.2.1. pateikti informaciją Mokyklos-daugiafunkcio centro bendruomenei apie įvykį (pvz., per visuotinį bendruomenės narių susirinkimą, elektroninį dienyną, SMS žinutes, elektroniniu paštu, skambučiais tėvams ir pan.);

6.4.2.2. rengiant pranešimus Mokyklos-daugiafunkcio centro bendruomenei pateikti tik patvirtintus faktus ir informuoti apie priimtus sprendimus prevencijai ir intervencijai;

6.4.2.3. pranešimus, interviu ir komentarus apie Mokyklos-daugiafunkcio centro krizinę situaciją teikti žiniasklaidai suderinus su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ugdymo įstaigą kuruojančių skyriumi bei Rinkodaros ir komunikacijos skyriumi;

6.4.3. nustatyti Mokyklos-daugiafunkcio centro bendruomenės grupes ar asmenis, kuriems reikalinga psichologinė, socialinė pedagoginė, socialinė ar kita pagalba, ir ją organizuoti;

6.4.4. konsultuoti bendruomenės narius individualiai ar grupėmis;

6.4.5. rengti pokalbius su mokiniais;

6.4.6. atlikti kitus reikiamus veiksmus.

6.5. Mokyklos-daugiafunkcio centro komanda, Savivaldybės administracijos bei psichologinę pagalbą teikiančios įstaigos (jei į ją buvo kreiptasi) koordinatoriai nuolat stebi, renka informaciją, vertina krizės valdymo procesą, prireikus koreguoja krizės valdymo Mokykloje-daugiafunkciame centre veiksmų planą (1 priedas);

6.6. Mokyklos-daugiafunkcio centro komanda, įgyvendinus Mokyklos-daugiafunkcio centro numatytus krizės valdymo veiksmus, įvertina krizės valdymo veiksmų sėkmingumą ir priima reikiamus sprendimus:

6.6.1. aptaria krizės įveiką;

6.6.2. sustabdo krizės valdymo Mokykloje-daugiafunkciame centre aktyvius veiksmus;

6.6.3. per 5 darbo dienas nuo krizės įveikos informuoja Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Mokyklą-daugiafunkcij centrą kuruojančią skyrių apie krizės įveiką ir rezultatus;

6.6.4. užpildo krizės valdymo Mokykloje-daugiafunkciame centre ataskaitą ir ją pateikia Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Mokyklą-daugiafunkcij centrą kuruojančiam skyriui (2 priedas);

6.6.5. baigus aktyvius veiksmus 1–2 mėnesius tęsia rizikos grupės asmenų stebėjimą ir vertina situaciją bendruomenėje;

6.7. krizės paveiktos aukos ir jų artimieji informuojami apie psichologinės pagalbos galimybes, motyvuojami ir nukreipiami pagalbai;

6.8. Mokyklos-daugiafunkcio centro komanda kartu su V GK numato krizių prevencijos renginių organizavimą Mokyklos-daugiafunkcio centro bendruomenėje;

6.9. Mokyklos-daugiafunkcio centro krizių valdymo komanda koordinuoja periodinį (kasmetinį) visų bendruomenės narių (pedagogų, kitų Mokyklos-daugiafunkcio centro darbuotojų, mokinių ir jų tėvų/globėjų) krizių valdymo žinių atnaujinimą.

7. PPT vaidmuo valdant krizinę situaciją Mokykloje-daugiafunkciame centre (kai komanda kreipiasi dėl psichologinės pagalbos teikimo krizės įveikimui):

7.1. PPT koordinatorius ir specialistai kartu su Mokyklos-daugiafunkcio centro koordinatoriumi aptaria psichologinės pagalbos poreikį:

7.1.1. konsultuoja Mokyklos-daugiafunkcio centro komandą dėl krizės įveikos proceso, aptaria esamus resursus;

7.1.2. esant būtinybei teikia pagalbą pačioje Mokykloje-daugiafunkciame centre: prisideda prie veiksmų plano sudarymo ir veiksmų koordinavimo, informacijos parengimo bendruomenei ir žiniasklaidai, psichologinės pagalbos teikimo bendruomenei;

7.2. po aktyvaus dalyvavimo krizinio įvykio valdyme:

7.2.1. aptaria krizės įveiką Mokykloje-daugiafunkciame centre, konsultuoja ją dėl priemonių, kurias reikėtų įgyvendinti tobulinant krizių prevenciją Mokykloje-daugiafunkciame centre;

7.2.2. organizuoja emocinę paramą specialistams, teikusiems pagalbą Mokyklos-daugiafunkcio centro bendruomenei;

7.3. sudaro jungtinę Mokyklos-daugiafunkcio centro psichologų krizių įveikos grupę (toliau – Jungtinė grupė), kurią tvirtina Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu:

7.3.1. telkia Jungtinės grupės specialistus pagalbos veiksams Mokykloje-daugiafunkciame centre;

7.3.2. koordinuoja Jungtinės grupės narių teikiamą pagalbą Mokykloje-daugiafunkciame centre įvykus krizei;

7.3.3. veda Jungtinės grupės supervizijas krizių valdymo temomis;

7.4. vykdant intervenciją ir postvenciją, vadovaujasi Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2018 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. V-229 „Dėl Rekomendacijų dėl krizių valdymo patvirtinimo“ bei metodine medžiaga mokyklų krizių valdymo komandoms „Krizių valdymas mokyklose“.

8. Savivaldybės administracijos vaidmuo valdant krizines situacijas:

8.1. Administracijos direktoriaus įsakymu sudaroma Savivaldybės krizių valdymo komanda (Savivaldybės komanda) iš Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Bendrojo ugdymo, Ikimokyklinio ugdymo, Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinavimo, Sveikatos apsaugos ir Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus specialistų. Vienas iš specialistų Administracijos direktoriaus įsakymu skiriamas Savivaldybės krizių valdymo komandos koordinatoriumi (toliau – Savivaldybės koordinatorius);

8.2. Administracijos direktoriaus įsakymu tvirtinamas jungtinės mokyklų psichologų krizių įveikos grupės sąrašas, kuris teikiamas PPT siūlymu;

8.3. padeda/tarpininkauja krizės įveikos komandos koordinatoriui bendrauti su trečiosiomis šalimis (kitomis įvykiu besidominčiomis institucijomis, žiniasklaida, sveikatos apsaugos įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis ir pan.);

8.4. padeda įveikti grėsmes ir sunkumus iš išorės, kurie gali apsunkinti krizės įveiką Mokykloje-daugiafunkciame centre, ypač tais atvejais, kai yra renkama informacija apie pagalbos teikimo eigą (pvz., perdėtas žiniasklaidos ir trečiųjų šalių kišimasis į krizės valdymo procesą; perteklinis informacijos dalijimasis įvairiomis formomis įskaitant ir socialinėje elektroninėje erdvėje);

8.5. koordinuoja teikiamą informaciją žiniasklaidai apie krizinę situaciją ir jos įveiką;

8.6. Savivaldybės koordinatorius stebi, vertina, inicijuoja krizių prevencijos priemonių įgyvendinimą Vilniaus ugdymo įstaigose. Kai krizė plečiasi ir/ar reikalinga papildoma pagalba, Savivaldybės administracijos Bendrojo ugdymo skyriaus ir Ikimokyklinio ugdymo skyriaus specialistas kreipiasi į kitas kompetentingas institucijas dėl pagalbos;

8.7. Savivaldybės administracijos Bendrojo ugdymo skyrius arba Ikimokyklinio ugdymo skyrius priima Mokyklos-daugiafunkcio centro komandos ataskaitą apie krizių valdymo

veiksmus. Ataskaita pateikiama ne vėliau nei per 5 darbo dienas po to, kai atlikti aktyvūs krizės valdymo veiksmai (2 priedas).

III SKYRIUS

SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

9. Bet kuris Mokyklos-daugiafunkcio centro darbuotojas, sužinojęs apie mokinio, auklėtinio ar kito bendruomenės nario ketinimą nusižudyti ar mintis apie savižudybę, turi informuoti Mokyklos-daugiafunkcio centro psichologą arba jo nesant Mokyklos-daugiafunkcio centro socialinį pedagogą. Nesant šių specialistų Mokykloje-daugiafunkciame centre, informuojamas Mokyklos-daugiafunkcio centro komandos vadovas arba VGK pirmininkas.

10. Mokyklos-daugiafunkcio centro komandos vadovas įvertina situaciją ir organizuoja tolesnę pagalbą, veiksmus suderindamas su VGK pirmininku.

11. Kai įtariama, kad mokinys ketina nusižudyti, nedelsiant informuojami jo tėvai/globėjai ir tolesnis pagalbos teikimas derinamas su jais. Prireikus informuojamas Savivaldybės administracijos Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinavimo skyrius ir derinami veiksmai vaiko saugumui užtikrinti.

12. Esant savižudybės krizei, tęstinę pagalbą teikia psichikos sveikatos specialistai.

13. Apie kitų Mokyklos-daugiafunkcio centro bendruomenės narių informavimą po mokinio savižudybės krizės ir jo įtraukimą į pagalbos procesą sprendžia įstaigos Krizių komanda kartu su mokiniu ir jo tėvais/globėjais.

14. Mokinio tėvams/globėjams atsisakius pagalbos mokiniui ar auklėtiniui, esančiam savižudybės krizėje, Mokyklos-daugiafunkcio centro krizės valdymo komanda apie tokį atvejį informuoja Savivaldybės administracijos Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinavimo skyrių.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Visi pagalbą krizinėje situacijoje ugdymo įstaigai teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

16. Skundų nagrinėjimo tvarka:

16.1. skundai teikiami Administracijos direktoriui arba Savivaldybės krizės valdymo komandai;

16.2. gavus skundą per 3 darbo dienas sudaroma komisija skundui nagrinėti;

16.3. skundai nagrinėjami teisės aktų nustatyta tvarka.

PAGALBOS TEIKIMO VAIKUI ESANT SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS GRĖSMEI EIGOS LAPAS

Ivykio

pobūdis/aprašymas.....

.....

.....

.....

Kas

informavo:.....

Kada:.....

[illegible]

**KRIZĖS VALDymo VERKIŲ MOKYKLOJE-DAUGIAFUNKCIAME CENTRE
ATASKAITA**

Verkių mokykla-daugiafunkcis
centras:.....

Traumuojantis įvykis: data, įvykio
pobūdis.....

Informacijos apie įvykį šaltinis (kas informavo apie
įvykį?).....

Kada ir kokias įstaigas ugdymo įstaiga informavo apie
įvykį:.....

Pagalbos teikėjai:.....

Aktyvios pagalbos teikimo pradžia:.....

Aktyvios pagalbos teikimo pabaiga:.....

Pagalbos priemonės/veiksmai bendruomenei:

	Aprašymas
Informacijos apie įvykį tikslinimas, pranešimų rengimas ir platinimas, situacijos ugdymo įstaigoje įvertinimas, pirminis pagalbos gavėjų ir teikėjų nustatymas, nuolatinis situacijos stebėjimas, pagalbos priemonių tikslinimas	
Mokiniam (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Tėvams (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Ugdymo įstaigos kolektyvui (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Sunkumai teikiant pagalbą	

--	--

Rekomendacijos dėl galimų prevencijos priemonių įgyvendinimo siekiant spręsti pastebėtas rizikas pagalbos teikimo metu:

.....

.....

.....

PPT koordinatorius (parašas)
Verkių mokyklos-daugiafunkcio centro
komandos koordinatorius (parašas)